

JORDI PLAY

“La classe política ha de tenir por de la reacció de la societat, ja no controla res”

Manuel Delgado Ruiz (Barcelona, 1956) és doctor en antropologia per la UB. És coordinador del doctorat d'Antropologia de l'Espai i del Territori, membre del Grup de Recerca en Exclusió i Control Socials, de la UB, i del Grup de Treball d'Etnografia dels Espais Públics, de l'Institut Català d'Antropologia. Al marge del vessant acadèmic, és un reconegut activista social.

La nostra societat afronta, amb incertesa i sense un horitzó positiu clar, cada vegada més pressió econòmica, social i cultural. Considereu que reacciona correctament?

—Pel que fa a la perspectiva econòmica, la problemàtica és d'ordre global i, per tant, les claus que la poden regir i donar solució no són accessibles als mortals. De fet, ningú

no sap què passa, i molt menys què passarà ni què s'hi pot fer. Realment, estem en mans de forces que ni coneixem ni controlem, i que anomenem *mercat*. Per tant, qualsevol pronòstic que es pogués fer seria del tot estúpid.

—Així, la societat està a l'expectativa de què pugui decidir la classe política per a reaccionar d'una manera o d'una altra?

—Tant de bo fos així! Justament, el descrèdit de la política no prové només de la corrupció, sinó, especialment, de la ineficàcia. La política no compta per a res. Qui mana no són els polítics, sinó el capitalisme. I, per tant, no hi ha un centre polític des del qual es puguin donar ordres i al qual la societat pugui respondre. Els partits polítics són responsables de no responsabilitzar-se de la situació ni sotmetre-la a control.

—**Amb aquest argument, defen-
seu que és el ciutadà que ha de
prendre el control?**

—En bona mesura, sí. La política, essencialment, és un mecanisme de mediació a través del qual una societat delega determinades funcions en persones competents. Però si aquestes persones no són competents per a dur a terme la tasca que li ha assignat el ciutadà amb un sistema que se suposa democràtic, la societat ha de prendre la iniciativa.

—**De quina manera?**

—Bàsicament, arraconant aquests polítics que no estiguin en condicions de responsabilitzar-se de la situació i de controlar-la.

—**Qui decideix si hi ha un relleu en la política són els governs, que convoquen eleccions, i els partits, que confeccionen les llistes amb els candidats que consideren oportuns. És complicat, canviar aquest sistema a curt termini.**

—Certament, amb unes eleccions no solucionarem res. Els polítics que sortiran de les urnes seran polítics, i com que actualment no tenen capacitat de controlar la situació, la seva ineficàcia serà la mateixa. És igual qui mani, perquè no manarà.

—**Cal sortir al carrer, protestar, i esperar? O resignar-se fins que els mercats dictin que és el final de la crisi?**

—En la mesura que no sembla que hi hagi alternatives a la situació actual, la societat només pot fer una cosa, viure a fons aquests espasmes i convulsions en què s'expressa la seva ràbia, indignació i impotència. Una impotència que de vegades es tradueix en esclats de potència social, però que paradoxalment són condemnats a esvair-se després d'haver-se produït. L'única cosa que pot fer la societat és rebel·lar-se.

—**Com ha fet la societat grega?**

—Sí, el cas grec és molt interessant en aquest sentit. Però, de fet, Catalunya ja ha estat testimoni dels darrers temps de mobilitzacions d'una vehemència intensa, com per exemple el moviment del 15M.

—**Quina traducció ha tingut aquest moviment? Ha servit per a canviar res?**

“L'única cosa que pot fer la societat és rebel·lar-se. I els poderosos no tenen cap més remei que tenir por”

—Home, i de què va servir la revolució dels bolxevics? És clar que els polítics no són tan irresponsables per a no ser conscients que el carrer té en darrera instància la paraula sobre el sentit dels esdeveniments i la història. Així doncs, allò que puguin fer és marcar permanentment per la presència de l'opinió pública activa que s'expressa al carrer. Ara per ara, la lluita ja no és

per un sistema alternatiu, sinó per la civilització, perquè som davant de la fi de la pròpia cultura com a entitat humana. Davant d'aquesta perspectiva, el mínim que pot fer la societat és rebel·lar-se. I els poderosos no tenen cap més remei que tenir por.

—**Por de la societat civil?**

—Així de clar, els polítics han de tenir por de la societat perquè ja no

controlen res. Ni controlen la situació per dalt, en la mesura que els poders reals són els mercats, ni controlen la situació per baix, perquè no controlen la potència real de la societat activa. La classe política ha de tenir por de la reacció de la societat. I Catalunya ha estat un exemple amb problemàtiques —entre cometes— d'ordre públic, com les que es van produir a la vaga del setembre de 2009, entorn del moviment dels indignats del 15M i la vaga general del setembre passat. Són fets que demostren que, avui, els poders públics no poden controlar el carrer. Ara mateix, si determinats esdeveniments es desencadenessin sense que es poguessin controlar, ens trobaríem en situacions de revolta al límit.

—**Les imatges de la darrera vaga general a Barcelona ja eren les d'una ciutat revoltada.**

—Sí, la policia no podia fer pràcticament res més que treure les porres. I la sort que tenen ara els poders impotents és que aquestes revoltes duren només un dia, perquè si s'allarguessin, perdrien el control absolut. Els policies del dia de la vaga eren impotents i van admetre que tot es trobava fora de control. Això palesa fins a quin punt el Departament d'Interior és incapaç de controlar si no és a base de càrregues policiaques. I això produeix un efecte curiós: unifica les forces d'esquerra.

—**Amb les actuacions de la policia i les respostes d'impotència, l'esquerra es fa forta i cohesionada? No fa pas aquesta impressió, en l'activitat diària dels partits implicats.**

—Si algú entén d'una manera especialment lúcida la importància i la urgència d'una plataforma d'esqueres és el conseller Felip Puig. El seu encert, i ho dic irònicament, amb les detencions de la vaga general, és que ha aconseguit detenir a tothom, de tots els bàndols. Ha reprimat pràcticament tothom d'una manera indiscriminada com a conseqüència de la seva impotència.

—**Considerem que aquesta pressió social pot donar una embranzida a les forces d'esquerra, desbancades pràcticament a tot Europa?**

—Aquí es parla d'una possible Syriza catalana, però ja existeix amb la

“Si ICV-EUiA vol fer una Syriza catalana ha de demanar perdó i obrir-se a l'independentisme”

coalició ICV-EUiA. Ara, hi ha una diferència amb la coalició grega: Syriza, des que es va constituir a principi del 2000 arran de mobilitzacions a la dècada dels 90, mai no ha estat al poder, i pot presentar-se com una opció de lluita i de compromís. Aquí és justament el contrari. La coalició ICV-EUiA ha estat directament responsable de la catàstrofe de convertir Barcelona en una apoteosi de l'especulació urbanística, i ha estat responsable d'un govern de gairebé vuit anys a la Generalitat, on un dels elements més destacats van ser les actuacions de la policia. Són la nit i el dia, les dues organitzacions. I no és que aquesta esquerra no pugui tornar al poder, és que ha de demanar perdó. O algú creu que ICV i l'esquerra del PSC estan en condicions de presentar-se legítimament com a representants de la societat? En tant que aposta alternativa, no.

—**Com es conformaria aquesta plataforma d'esqueres, la Syriza catalana, de què parlem?**

—Els qui haurien de ser els impulsors d'aquesta plataforma, els actuals dirigents d'ICV-EUiA, estan completament deslegitimats. Ara, si assumeixen una mínima crítica de les seves actuacions, podrien recuperar la confiança dels ciutadans. Però sempre que s'obrin a opcions a l'esquerra, i bàsicament penso en l'esquerra independentista.

—**Tradicionalment, l'ecosocialisme i l'independentisme no han fet bona parella.**

“A Catalunya, del vot antisistema se'n beneficiarà Plataforma per Catalunya”

—Sé que és complicat, però és això o res. O es genera un front d'esqueres que impliqui també l'esquerra del PSC, de Solidaritat i fins i tot del PSC, a més de les CUP i ERC, o mai no hi haurà un govern d'esqueres. En aquest sentit, l'obertura a l'esquerra independentista és absolutament innegociable. La gent de les CUP estan en condicions d'aportar un factor de legitimitat que ara per ara és indispensable. Cal barrejar frescor i joventut amb una tradició de lluita que encara compta amb força a la classe obrera.

—**A Grècia, l'extrema dreta nazi ha emergit. A Catalunya i a l'estat espanyol, l'extrema dreta és residual, però hi ha un perill que broti aquesta ideologia?**

—L'extrema dreta a l'estat espanyol no té sortida com a força política independent, perquè ja té recer al PP, però sí que hi ha factors que poden produir una certa desviació en clau de dretes radical. Aquesta indignació i ràbia, com passa a Grècia, pot tenir una expressió en l'extrema dreta, però dubto molt que aquesta indignació popular pugui beneficiar el PP. El PP té els vots d'extrema dreta de tota la vida, però del vot de la ràbia i el desengany, del vot antisistema penso que a Catalunya se'n beneficiarà Plataforma per Catalunya. Ara, aquesta expressió de vot antisistema, que no estic segur que pugui ser d'extrema dreta però sí d'un nacionalisme espanyol rabiós, a l'estat espanyol se l'emportarà UPyD. I, evidentment, no cal dir que és perillós. Una part de l'extrema dreta tradicional votarà aquest partit. I no parlo d'extrema dreta ideològica sinó social, gent que diu que la culpa la tenen els immigrants i també els catalans. El nacionalisme espanyol atribueix la culpa a l'estat de les autonomies, i en particular a Catalunya. Però també és clar que aquí hi ha una tendència a atribuir a Espanya la culpa de tot allò que ens passa. I ni uns ni altres no s'adonen que el responsable dels mals és el capitalisme. Combatre Espanya, o Catalunya, és com una tradició, però combatre el capitalisme i pensar alternatives és prou més complicat.

Gemma Aguilera